

ИНФОРМАЦИЈА

о оствареном расту потрошачких цена у априлу 2015. године

1. Потрошачке цене у априлу ове године су повећане за 0,5%, што је за 0,2 процентна поена мање него у претходном месецу, чиме се, након фебруарског повећања од 0,9%, одржава тренд постепеног успоравања интензитета раста. На априлски раст цена највећи утицај су имале цене дувана (4%), воћа (6,1%) и поврћа (2,1%), на које се односи око четири петине укупног повећања, односно 0,4 п.п.

Инфлација мерена укупним текућим растом потрошачких цена, у априлу ове у односу на децембар претходне године, је износила 1,9%%, а мерена укупним међугодишњим растом, у априлу ове у односу на април претходне године 1,8%.

Наиме, остварени раст у прва четири месеца ове године у односу на исти период 2014. године је скоро на истом нивоу, а у поређењу са претходним осмогодишњим периодом, од када РЗС израчунава индекс потрошачких цена, значајније разлике су уочене код међугодишњег раста, што се види из наредне табеле:

- у % -

година	остварени раст	
	април т.г. децембар п.г.	април т.г. април п.г.
2007.	1,4	3,2
2008.	4,6	14,6
2009.	4,8	8,8
2010.	2,5	4,3
2011.	6,7	14,7
2012.	2,6	2,7

година	остварени раст	
	април т.г. децембар п.г.	април т.г. април п.г.
2013.	1,9	11,4
2014.	1,8	2,1
2015.	1,9	1,8

2. Посматрано по *основним групама*, највећи утицај на инфлацију у априлу у односу на март ове године имале су цене хране и безалкохолних пића (0,7%), које су повећане незнатно више од просечног и на које се односи око две петине опште стопе.

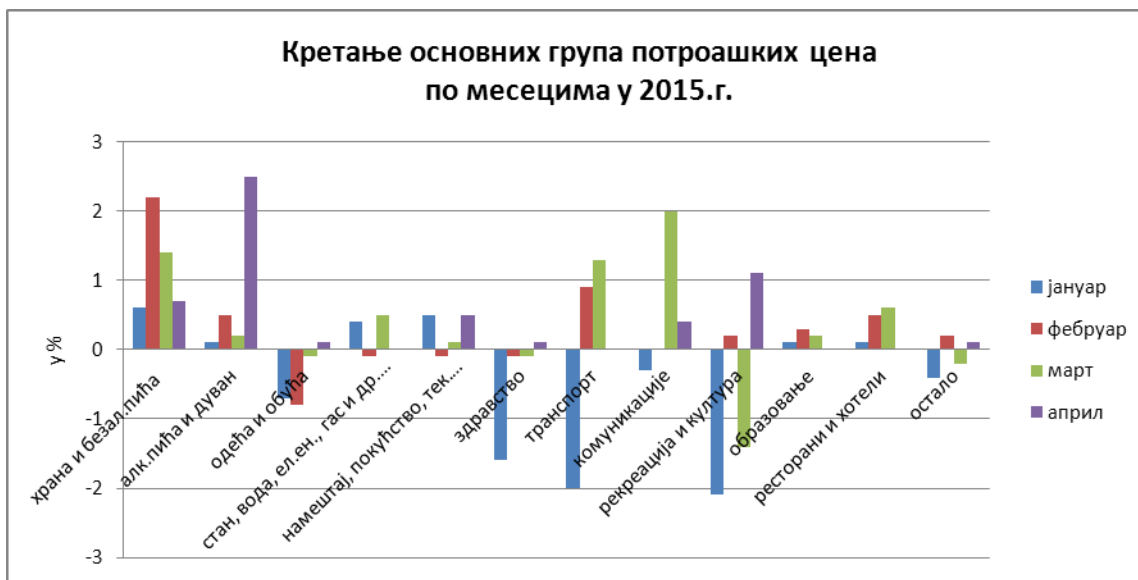
На другом месту по дејству су цене алкохолних пића и дувана које су имале највећи интензитет раста (2,5%) и на које се односи око једна трећина укупног месечног раста потрошачких цена. Цене цигарета су по први пут кориговане у овој години, након снижења цена крајем претходне године. До одлагања поскупљења, иако је извршено усклађивање динарских износа акциза са годишњим растом потрошачких цена и коригованих износа просечних пондерисаних малопродајних цена и минималних акциза, највероватније је дошло због нелојалне конкуренције са нелегалног тржишта, које је, услед предузетих мера, у овој години, од стране надлежних државних органа, у значајној мери сузбијено.

Напросечно су повећане и цене рекреације и културе (1,1%), са дејством на општу стопу од око једне десетине.

На нивоу просечног повећања од 0,5% је евидентиран раст цена у групи намештаја, покућства и текућег одржавања.

Незнатно испод просека су повећане цене комуникација (0,4%), док је раст цена од свега 0,1% забележен у групи: одеће и обуће, здравства и остале робе и услуга.

На непромењеном нивоу су остале цене: стана, воде, електричне енергије, гаса и других горива, транспорта, образовања и ресторана и хотела.

3. Наипросечан раст цена, преко 0,5% колико износи општа стопа, евидентиран је код: рибе (0,7%), воћа (6,1%), поврћа (2,1%), минералне воде, безалкохолног пића и сокова (0,8%), дувана (4%), обуће (0,9%), услуга за одржавање и поправку станова ((1,2%), тепиха и остале подне облоге (1,2%), малих електричних апарата (0,6%), малих алата и разноврсног прибора (0,7%), производа и услуга за одржавање стана (0,6%), стоматолошких услуга (1%), бицикала (2,4%), телефонске опреме (3,5%), осталих важних предмета за рекреацију и културу (0,8%), опреме за спорт, камповање и рекреацију на отвореном (1,2%), пакет аранжмана (8,9%), услуга у фризерском и козметичком салону (1%), електричних апарата за личну негу (2%) и осталих личних предмета (1,7%). Учешће ових група у индексу потрошачких цена износи око 22,2%.

4. У априлу ове године у оквиру контролисаних и регулисаних цена, предузимане су мере једино код лекова за хуману употребу.

4.1. Наиме, у априлу Влада је донела **Одлуку о изменама и допунама Одлуке о највишим ценама лекова за употребу у хуманој медицини, а чији је режим издавања на рецепт** ("Службени гласник РС", број 31/15), којом су обезбеђени услови да се на тржиште Републике Србије пуште у промет нови лекови за употребу у хуманој медицини чији је режим издавања на рецепт, а који су добили дозволу за стављање у промет од Агенције за лекове и медицинска средства Србије. Доношењем ове одлуке омогућена је доступност 76 нових лекова (8 иновативних, 41 оригиналних и 27 генеричких) и извршено је снижење 1 лека. Предложене корекције цена неће утицати на инфлацију, с обзиром да нису обухваћене индексом потрошачких цена. Такође, у односу на Одлуку, из Списка цена лекова избрисано је 8 лекова, због престанка важења дозволе за лек, односно промене режима издавања лека (уместо на рецепт у режим без рецепта, чије се цене формирају слободно). Доношење ове одлуке има за циљ повећање конкуренције, укупне понуде и снабдевености тржишта лековима.

У априлу у односу на март ове године потрошачке цене лекова су незнатно снижене (0,1%), што је пре свега последица статистички неевидентног снижења цена лекова који се издају на лекарски рецепт, а чије су цене кориговане почетком године, по

основу одлуке из децембра прошле године. Цене лекова који се издају без лекарског рецепта, односно чије се цене слободно образују су такође стабилне, с тим што се појединачне корекције крећу у интервалу од -0,6% до +0,7%.

4.2. У априлу 2015. године **цене комунално стамбених услуга** за домаћинства, као и **цене јавног градског превоза**, мировале су у свих петнаест градова који су на статистичком праћењу, па тако и на нивоу просека Републике.

5. Укупан текући раст потрошачких цена у априлу 2015. године у односу на децембар претходне године **износи 1,9%** и у потпуности је одређен повећањем цена роба од 2,5%, с обзиром да цене услуга у протеклом периоду ове године нису мењане.

Највећи раст у априлу ове у односу на децембар претходне године имале су цене хране и безалкохолних пића (4,9%), а затим алкохолних пића и дувана (3,2%), на које се односи око 98% опште стопе. У оквиру ових група значајно су повећане цене непрерађене хране (10,6%) и цигарета (4%).

Незнатно изнад просека су повећане и цене комуникација (2,1%), по основу виших цена мобилне телефоније и телефонске опреме.

Испод просека су повећане цене ресторана и хотела (1,2%), намештаја, покућства и текућег одржавања (0,9%), стана, воде, електричне енергије, гаса и других горива (0,7%), образовања (0,6%) и транспорта (0,2%).

Снижење цена је евидентирано код рекреације и културе (2,3%), здравства (1,7%), одеће и обуће (1,4%) и остале робе и услуга (0,3%).

6. Фискалном стратегијом за 2015. годину са пројекцијама за 2016. и 2017. годину, пројектована инфлација у овој години износи 4,2%, што претпоставља просечан месечни раст од 0,3%.

Циљана инфлације за ову годину, утврђена Меморандумом Народне банке Србије о циљаним стопама инфлације до 2016. године износи 4% са дозвољеним одступањем $\pm 1,5$ п.п.

У априлу ове у односу на децембар претходне године остварен је укупан текући раст од 1,9%, што је у складу са пројектованом, односно циљаном инфлацијом, имајући у виду да је просечан месечни раст, у протеклом периоду, износио 0,5%.

У априлу ове године просечан курс динара је у односу на март смањен за 0,2%, чиме се, након јануарског раста, одржава тренд повољнијег односа динара према еврџу (122,62 динара у јануару, 121,58 динара у фебруару, 120,47 динара у марту и 120,17 динара у априлу за 1 евро).

Тakoђе, просечна нето зарада без пореза и доприноса у марту ове године¹ износи 43.121 динар. При том, у првом кварталу ове у односу на исти период претходне године зарада је номинално смањена за 0,3%, а реално за 1,2%. Реалан пад пензија у периоду јануар-фебруар ове у односу на исти период претходне године (последњи расположив податак) износи 4,2%.

Промет у трговини на мало, у првом кварталу ове у односу на исти квартал претходне године бележи пад у текућим ценама од 2,6%, а у сталним од 1%². Пад промета, исказан у сталним ценама, је резултата пада промета непрехрамбених производа

¹ Саопштење РЗС бр. 101 од 24.04.2015. године

² Саопштење РЗС број 107 од 30.04.2015. године.

осим моторног горива од 4,6%, с обзиром да је промет хране, пића и дувана повећан за 0,7%, а моторног горива за 1%.

Регулисане цене³, на бази листе производа и услуга за које нумеричке смернице раста цена утврђује Влада у сарадњи са Народном банком Србије, у априлу ове године су повећане за 0,9%, искључиво по основу виших цена цигарета, с обзиром да су цене осталих производа и услуга мировале.

Цене базне инфлације (ЦПИ по искључењу хране, енергије, алкохола и цигарета), након снижења у јануару и непромењеног нивоа у претходна два месеца, у априлу су повећане за 0,3%.⁴

Имајући претходно у виду, може се констатовати да је општи индекс потрошачких цена углавном опредељен повећањем цена хране, дувана и алкохолних пића, док се на производе и услуге базне инфлације односи око једна четвртина опште стопе.

7. Међугодишњи раст инфлације у априлу ове у односу на април претходне године износио је 1,8%, с тим што су цене робе повећане за 1,6%, а услуга за 3,1%, што је скоро двоструко већи интензитет раста. При истом упоређењу базна инфлација је повећана за 1,9%.

Посматрано по групама производа и услуга, *напросечно* су повећане цене: остале робе и услуга (5,2%), хране и безалкохолних пића (4%), рекреације и културе (4%), стана,

³ На бази података НБС прерачунато у Министарству.

⁴ Податак НБС: www.nbs.rs/statistika/realnisektor/potrosackecene, tabela 27a.

воде, електричне енергије, гаса и других горива (3,3%), комуникација (3%), ресторана и хотела (2,7%), образовања (2,4%) и комуникација (1,3%).

Снижење цена је забележено код алкохолних пића и дувана (2,6%), одеће и обуће (2%), здравства (1,3%), намештаја, покућства и текућег одржавања стана (1,2%) и транспорта (0,9%).

**КРЕТАЊЕ ПОТРОШАЧКИХ ЦЕНА
ОД ЈАНУАРА 2007. ГОДИНЕ ДО АПРИЛА 2015. ГОДИНЕ**

Година/месец	у %		
	Месечни раст ¹	Текући раст ²	Међугодишњи раст ³
<i>2007. година</i>			
јануар	0,4	0,4	5,4
фебруар	-0,3	0,1	4,1
март	0,6	0,7	4,1
април	0,7	1,4	3,2
мај	1,9	3,3	3,1
јун	0,4	3,7	4,0
јул	-0,2	3,4	4,2
август	2,5	6,0	6,5
септембар	1,6	7,6	8,0
октобар	0,5	8,2	8,9
новембар	1,4	9,7	9,3
децембар	1,2	11,0	11,0
<i>2008. година</i>			
јануар	0,9	0,9	11,5
фебруар	0,6	1,4	12,5
март	1,6	3,0	13,6
април	1,5	4,6	14,6
мај	1,8	6,5	14,5
јун	0,7	7,2	14,9
јул	-1,1	6,1	13,9
август	0,4	6,4	11,5
септембар	1,0	7,5	10,9
октобар	1,8	9,4	12,3
новембар	0,2	9,6	10,9
децембар	-0,9	8,6	8,6
<i>2009. година</i>			
јануар	2,1	2,1	10,0
фебруар	1,2	3,4	10,7
март	0,4	3,8	9,4
април	0,9	4,8	8,8
мај	2,1	7,0	9,1
јун	0,0	7,0	8,3
јул	-0,9	6,0	8,5
август	-0,1	5,9	8,0
септембар	0,3	6,2	7,3
октобар	-0,2	6,0	5,2
новембар	0,8	6,9	5,9
децембар	-0,2	6,6	6,6

МИНИСТАРСТВО СПОЉНЕ И УНУТРАШЊЕ ТРГОВИНЕ И ТЕЛЕКОМУНИКАЦИЈА

Сектор за трговину, услуге, цене и заштиту потрошача

Година/месец	Месечни раст ¹	Текући раст ²	Међугодишњи раст ³
<i>2010. година</i>			
јануар	0.5	0.5	4.8
фебруар	0.3	0.7	3.9
март	1.2	2.0	4.7
април	0.6	2.5	4.3
мај	1,5	4,1	3,7
јун	0,4	4,5	4,2
јул	0.0	4.5	5.1
август	1.4	5.9	6.6
септембар	1.3	7.3	7.7
октобар	1.0	8.3	8.9
новембар	1.5	9.9	9.6
децембар	0.3	10.3	10.3
<i>2011. година</i>			
јануар	1,4	1,4	11,2
фебруар	1,5	2,9	12,6
март	2,6	5,5	14,1
април	1,1	6,7	14,7
мај	0,4	7,1	13,4
јун	-0,3	6,8	12,7
јул	-0,5	6,2	12,1
август	0.0	6.2	10.5
септембар	0.2	6.3	9.3
октобар	0.4	6.8	8.7
новембар	0.9	7.7	8.1
децембар	-0.7	7.0	7.0
<i>2012. година</i>			
јануар	0,1	0,1	5,6
фебруар	0,8	0,9	4,9
март	1,1	2,0	3,2
април	0,6	2,6	2,7
мај	1,4	4,1	3,9
јун	1,1	5,2	5,5
јул	0,1	5,4	6,1
август	1,6	7,1	7,9
септембар	2,3	9,6	10,3
октобар	2,8	12,7	12,9
новембар	0,0	11,9	12,6
децембар	-0,4	12,2	12,2

МИНИСТАРСТВО СПОЉНЕ И УНУТРАШЊЕ ТРГОВИНЕ И ТЕЛЕКОМУНИКАЦИЈА

Сектор за трговину, услуге, цене и заштиту потрошача

Година/месец	Месечни раст ¹	Текући раст ²	Међугодишњи раст ³
<i>2013. година</i>			
јануар	0,6	0,6	12,8
фебруар	0,5	1,1	12,4
март	0,0	1,1	11,2
април	0,8	1,9	11,4
мај	0,0	2,0	9,9
јун	1,0	3,0	9,8
јул	-0,9	2,0	8,6
август	0,4	2,5	7,3
септембар	0,0	2,5	4,9
октобар	0,2	2,6	2,2
новембар	-0,6	1,6	2
децембар	0,2	2,2	2,2
<i>2014. година</i>			
јануар	1,4	1,4	3,1
фебруар	0,1	1,5	2,6
март	-0,3	1,2	2,3
април	0,6	1,8	2,1
мај	0,1	1,8	2,1
јун	0,1	2,0	1,3
јул	-0,1	1,8	2,1
август	-0,2	1,7	1,5
септембар	0,7	2,3	2,1
октобар	-0,2	2,2	1,8
новембар	0,0	2,2	2,4
децембар	-0,4	1,7	1,7
<i>2015. година</i>			
јануар	-0,2	-0,2	0,1
фебруар	0,9	0,6	0,8
март	0,7	1,4	1,9
април	0,5	1,9	1,8

¹ Месечни раст – промена цена у текућем месецу у односу на претходни месец исте године

² Текући раст – промена цена у текућем месецу у односу на децембар претходне године

³ Међугодишњи раст – промена цена у текућем месецу у односу на исти месец претходне године

Прилог 2

**ОСТВАРЕНО КРЕТАЊЕ ПОТРОШАЧКИХ ЦЕНА
ПО ОСНОВНИМ ГРУПАМА**

- у % -

	Месечна стопа		Текући раст	
	Остварено повећање 4.2015. 3. 2015.	Структура оствареног повећања	Остварено повећање 4.2015. 12.2014.	Структура оствареног повећања
ПОТРОШАЧКЕ ЦЕНЕ – укупно	0,5	100,0	1,9	100,0
Храна и безалкохолна пића	0,7	43,2	4,9	86,2
Алкохолна пића и дуван	2,5	33,0	3,2	12,0
Одећа и обућа	0,1	1,2	-1,4	-3,4
Стан, вода, ел. енергија, гас и друга горива	0,0	0,3 ¹⁾	0,7	5,3
Намештај, покућство, текуће одржавање	0,5	4,3	0,9	2,3
Здравство	0,1	1,2	-1,7	-4,4
Транспорт	0,0	1,0 ¹⁾	0,2	1,6
Комуникације	0,4	4,0	2,1	5,7
Рекреација и култура	1,1	10,9	-2,3	-6,6
Образовање	0,0	0,1 ¹⁾	0,6	0,5
Ресторани и хотели	0,0	-0,1 ¹⁾	1,2	1,6
Остала роба и услуге	0,1	0,9	-0,3	-0,8

На бази података РЗС прерачунато у Министарству.

¹ Структура месечног раста је изведена на бази дејства учешћа на општи индекс потрошачких цена у текућем месецу (4.2015./3.2015).

Београд, 20. мај 2015. године